

Nannynu! kunskapsbank – Om dyslexi

Denna kunskapsbank om dyslexi är till för våra barnvakter och kunder som vill ha mer information. Samtlig information är skrivna av experter på området, hämtade från olika webbplatser (se längst ned). Kunskapsnivån är på en grundläggande nivå. För mer djupgående kunskap rekommenderar vi våra barnvakter att ta kontakt med sin kontaktperson eller söka vidare i annan litteratur.

Två filmer om dyslexi

<https://youtu.be/6W99IWFIVQQ>

<https://youtu.be/PZAlmxVnAAE>

Bakgrund

Dyslexi innebär att man har svårt att lära sig läsa, stava och förstå en skriven text. Det är många gånger ärftligt och svårigheterna med att förstå skriftspråket upptäcks ofta i en tidig ålder. Man kan inte helt bli av med sina besvär, men även om det kan vara jobbigt att inte kunna läsa och skriva lika fort och lätt som andra, kan de flesta minska sina problem med olika kompensatoriska hjälpmedel.

Dyslexi är en funktionsnedsättning i hjärnan som innebär att man har svårt att lära sig läsa, stava och förstå en skriven text. Om man har dyslexi har vissa funktioner i hjärnan som styr språket inte utvecklats som de ska. En dyslexisk person är inte mindre intelligent. Den som har dyslexi blir inte helt av med sina besvär. Man kan dock få hjälp med sina läs- och skrivsvårigheter.

Bakgrund; Besvär

Dyslexi kan visa sig på lite olika sätt. Ofta handlar det till en början om att man har problem med både talat och skrivet språk. Man kan till exempel ha svårt att skilja på ord och delar av ord när man ser och hör dem, vilket ofta gör att man får problem med förståelsen av det lästa och hörda. Men också att skriva ord kan vara besvärligt, både att stava rätt och komma ihåg vilket ord som ska användas. Man kan också ha svårare att läsa än att höra information.

Om man har dyslexi är det vanligt att man

- läser långsamt och lätt hakar upp sig på ord
- läser snabbt och fel
- utelämnar ord eller vänder på bokstäverna i korta ord
- skriver otydligt och kastar om eller utelämnar bokstäver
- har svårt att stava rätt.

Bakgrund; Stöd och hjälp

Man kan behöva få hjälp tidigt med att öva sina läs- och skrivförmågor. Man kan minska besvären av dyslexi genom att öva sig att läsa och skriva tillräckligt snabbt. Lämpliga

hjälpmedel måste alltid anpassas till de specifika besvaren man har att läsa och skriva. En dator med rättstavningsprogram kan till exempel vara ett bra hjälpmedel och en så kallad läslinjal kan göra det lättare att följa texten. Talböcker kan också vara till hjälp.

Det är viktigt att alla elever får möjlighet att känna läslust för deras motivation att lära sig läsa. Läs- och skrivinläringen måste sättas in tidigt genom tidiga specialpedagogiska insatser, för att motverka negativ självbild hos eleven. En elev med dyslexi måste få känna att han eller hon lyckas i sitt arbete.

Att få träna fonologiska förmågor genom en-till-en-undervisning är ett sätt. Här är det viktigt att läraren lär sig uppmärksamma och förstå den strategier som eleven använder för att klara sina uppgifter, för att kunna vägleda vidare. Det är också viktigt att lärare känner till olika metoder för att hjälpa barn med dyslexi. Här krävs stor flexibilitet, eftersom olika barn lär sig på olika sätt.

Några konkreta tips för läs- och skrivpedagogik vid dyslexi:

- Sätt in tidiga insatser — inte minst för att förebygga negativ självbild
- datorbaserat stöd med enkla programvaror är värdefullt
- upprepad högläsning ger bra träning + avslöjar svåra trösklar
- ge extra tid och omsorg
- träna elever att ta risker för att uppnå känslan "jag kan"
- försök skapa upplevelser av utmaning och behärskning — eleven bör tränas att möta sina egna svagheter för att också kunna uppleva känslan av behärskning
- läslust bör vara både ett mål och ett medel — läraren måste tillämpa annorlunda pedagogik för läslust med målet att skapa läslust som bygger på elevens personliga intressen
- genom kompenserande hjälpmedel kan eleven arbeta både på och över sin egentliga förmåga
- uppmärksamma och förstå elevens strategier
- Bli inte fixerad vid en metod
- ge en-till-en-undervisning
- avsätt de skickligaste lärarna till arbete med de sämst rustade eleverna
- bedöm alltid respektive elevs optimala utmaningsnivå
- följ upp och utvärdera verksamheten
- systematisera samarbetet mellan klassläraren och specialläraren
- anpassa om möjligt organiserandet av undervisningen efter klasstorleken

Här kan ni läsa en intressant och bra artikel kring dyslexi, "[Hur kan vi se på läs- och skrivsvårigheter](#)".

Informationen ovan är hämtad från följande sidor

1177 Vårdguiden. (8 april 2014). Hämtad 16 februari 2015
från: <http://www.1177.se/Stockholm/Fakta-och-rad/Sjukdomar/Dyslexi/>

Hjärnfonden. Hämtad 16 februari 2015
från: http://www.hjarnfonden.se/diagnoser/dyslexi_30?gclid=CLbrr4PoysMCFaLUcgodymMA4w

Forskning.se. Hämtad 16 februari 2015

från: <http://www.forskning.se/nyheterfakta/teman/lasochskrivinlarning/tiofragorochsvar/hurstottarmanevermeddyslexioochandralasochskrivsvarigheter.5.14ed700e12c61167c5180002739.html>

(c) Nannynnu!